

FoU-RAPPORT

Kartlegging av hubro på Stadsøy i Foldafjorden, Nærøy kommune, våren 2020

Magne Husby

Nord universitet
FoU-rapport nr. 57
Bodø 2020

Kartlegging av hubro på Stadsøy i Foldafjorden, Nærøy kommune, våren 2020

Magne Husby

Nord universitet
FoU-rapport nr. 57
ISBN 978-82-7456-824-2
ISSN 2535-2733
Bodø 2020

Godkjenning av dekan

Tittel: Kartlegging av hubro på Stadsøy i Foldafjorden, Nærøy kommune, våren 2020	Offentlig tilgjengelig: Ja	Publikasjonsnr. FoU rapport nr 57
	ISBN 978-82-7456-824-2	ISSN 2535-2733
	Antall sider og bilag: 9	Dato: 15.4.2020
Forfatter(e) / prosjektmedarbeider(e): Magne Husby	Prosjektansvarlig (sign). <i>Magne Husby</i>	
	Dekan (sign). <i>Egil S. dlt</i>	
Prosjekt: 700472	Oppdragsgiver(e) Emilsen fisk AS	
	Oppdragsgivers referanse Per Anthonisen	
Sammendrag: Forekomsten av eventuell hubro på Stadsøy i Nærøy kommune ble undersøkt med befaring i terrenget og oppsett av lyttebokser i mars 2020. Hubro ble ikke påvist, og konklusjonen er at hubro ikke hekker her i 2020.	Emneord: Stadsøy, Nærøy, hubro	
Summary: In March 2020 it was searched for potential breeding eagle owl on Stadsøy, Nærøy municipality, with inspections in the field and by use of Wildlife Acoustics Song Meters. No Eagle owls were found, and the conclusion is that eagle owl is not breeding on the island in 2020.	Keywords: Stadsøy, Nærøy, Eagle owl	

Forord

Emilsen fisk AS har planer om å etablere akvakulturanlegg for laks, ørret og regbueørret i Foldafjorden. Etter offentlig ettersyn av søknaden, kom det inn to merknader. Den ene merkningen viser til at det forekommer hubro på Stadsøya. Hubro er en sårbar art, og er plassert i kategori kritisk truet i den norske rødlista. Saken ble oversendt Fylkesmannen, og Trøndelag Fylkeskommune, Seksjon Næring, stilte så krav om nærmere undersøkelser om hubroens forekomst og eventuelt hvordan den bruker området. Undersøkelsene skulle gjennomføres i flere trinn hvis hubro ble påvist.

Undersøkelsene ble gjennomført våren 2020. Jeg hadde assistanse av Anita Husby under befaring og utsetting av lyttebokser. Hilde Dørum har klargjort og programmert opptaksutstyr, og analysert opptakene ved hjelp av programvarene Kaleidoskop og Raven Pro. Takk til Arne Stadsøy for overnattingsplass, informasjon om observasjoner av hubro, og til Vilde Sæther Stadsøy for foto av hubro tatt på Stadsøya. Takk også til Tom Roger Østerås/Miljødirektoratet for informasjon fra Rovbasen. I tillegg takkes Emilsen fisk AS for oppdraget, og for båttransport både i forbindelse med utsetting og innhenting av lyttebokser.

Levanger
April 2020
Magne Husby

Sammendrag

På oppdrag fra Emilsen fisk AS ble Stadsøy undersøkt om det kunne være hubro her. Befaring og utsetting av lyttebokser ble gjennomført i starten av mars 2020, og boksene tok opp lyd i 14 dager før de ble samlet inn og analysert. Det ble ikke påvist hubro på Stadsøya i denne undersøkelsen. Normalt vil et etablert par synge i alle fall noen dager i løpet av 14 dager i mars, så det er lite sannsynlig at hubro har permanent tilhold her. Dessuten var det kurtiserende havørn i den delen av øya som med størst sannsynlighet kunne være hekkeplass for hubro, noe som sterkt indikerer at hubro ikke har tilhold akkurat der nå i år.

Ettersom hubro ikke ble påvist nå i 2020, gjennomføres det heller ingen ytterligere undersøkelser som har betydning for hubro i forhold til et akvakulturanlegg. Denne undersøkelsen utelukker ikke at det kan finnes hubro andre steder i nærheten, og som et akvakulturanlegg kan ha betydning for.

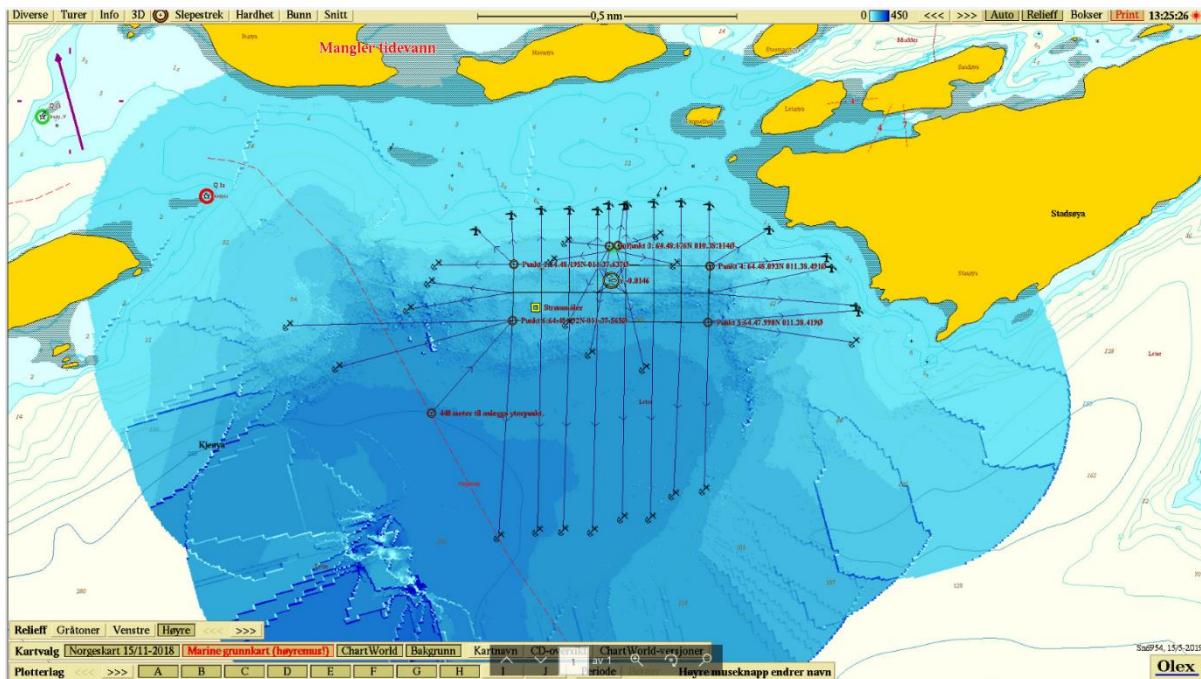
1. Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
1. Innhold	5
2. Innledning	6
2.1. Akvakulturanlegget	6
2.2. Krav til undersøkelser	6
2.3. Historikk om hubro i Norge.....	7
2.4. Historikk om hubro i det aktuelle området	7
3. Metodikk	8
4. Resultater.....	8
5. Diskusjon	9
6. Litteratur	9

2. Innledning

2.1. Akvakulturanlegget

Emilsen Fisk AS har søkt om etablering av akvakulturanlegg (matfiskanlegg) for laks, ørret og regnbueørret med lokalitetsbiomasse inntil 3120 tonn på ny lokalitet inne i Foldafjorden. Figur 1 viser anleggets plassering og angir også det arealet som er tenkt brukt.

Figur 1. Plassering av akvakulturanlegget Emilsen Fisk AS har søkt om å etablere inne i Foldafjorden like vest for Stadsøya. Figuren er mottatt fra Per Anthonisen hos Emilsen Fisk AS.

2.2. Krav til undersøkelser

Trøndelag Fylkeskommune, Seksjon Næring, stilte i sitt brev av 11.07.2019 til Emilsen Fisk AS krav om hubroundersøkelser i nærområdet. De ønsket at undersøkelsen, så langt det var mulig, skulle gi svar på følgende:

- Om det er eller har vært hekkeplasser for hubro i nærområdet
- Hvor ligger en eventuell hekkeplass
- Hva er sannsynlig område for hubroens næringsøk
- Hubroen toleranse for ulike aktiviteter/virksomheter
- I hvilken grad en eventuell forekomst av hubro blir berørt av matfiskanlegget

Fylkesmannen har avmerket hvilket område som skulle undersøkes for hubro. Dette området synes alt for snevert i forhold til størrelsen på hubroens jaktområde (Penteriani & Del Mar Delgado 2019). Hele Stadsøya ble derfor undersøkt.

Figur 2. Kart over deler av Stadsøya mottatt fra Emilsen Fisk AS, som viser området vest for avmerkingen som Fylkesmannen forlanger skal undersøkes med tanke på forekomst av hubro.

2.3. Historikk om hubro i Norge

Hubro er nå mest tallrik i kystfylkene fra Vest-Agder og nord til Troms fylke. Bestanden har gått kraftig tilbake i områder der den før var vanligere, særlig på Østlandet. Siste kartlegging (2008-2012) anslår at vi har en bestand på mellom 451-681 par i Norge, men kunnskapsgrunnet er forbundet med betydelig usikkerhet. Arten er vanskelig og tidskrevende å kartlegge i felt og eksisterende kartleggingsmetoder har vært forbundet med stor usikkerhet (Øien *et al.* 2014; Miljødirektoratet 2018).

2.4. Historikk om hubro i det aktuelle området

I følge lokalbefolkningen er hubro observert i det aktuelle området de siste årene. Hekkeplasser er imidlertid ikke kjent i det aktuelle utbyggingsområdet (Tom Roger Østerås; Rovbasen). Undersøkelserprogrammet på hubro i Nord-Trøndelag er ikke utført akkurat her. Det er derfor mangelfull bakgrunnskunnskapen for dette området. Hubro er imidlertid registrert på Stadsøya, noe bildet i Figur 3 viser.

Figur 3. Hubro fotografert på Stadsøya i 2011 av Vilde Sæther Stadsøy.

3. Metodikk

Etter kontakt med ulike potensielle kilder omkring forekomst av hubro (se Forord), og nøye studier av kart, ble det gjennomført befarings- og utsetting av to lyttebokser i starten av mars 2020. Dette er innenfor det tidsrommet da hannene synger mest aktivt for å markere territoriet. Begge lytteboksene ble programmert til å starte opptak en time før solnedgang og kontinuerlig til en time etter soloppgang. Lytteboksene ble hentet etter 14 dager. Alle opptakene ble analysert ved hjelp av programvarene Kaleidoskop og Raven Pro.

4. Resultater

Det ble ikke påvist hubro på noen av de to lytteboksene. Et havørnpar markerte territorium i det området som befarings- og utsettingen tilsa at det var størst sjanse for at hubro kunne hekke.

5. Diskusjon

Undersøkelsen skal vise om det er eller har vært hekkeplasser for hubro i nærområdet til akvakulturanlegget, altså i vestre del av Stadsøya (Kapittel 2.2). Undersøkelsene i 2020 viser at det ikke hekker hubro på Stadsøya i 2020. Et etablert par vil normalt markere territoriet med sang i første halvdel av mars, og manglende lyd indikerer derfor sterkt at det ikke er hubro her akkurat nå. Hubro og havørn hekker heller ikke nært hverandre, og territoriemarkerende havørnpar i den delen av Stadsøya hvor jeg ut fra befaringen vurderte det til å være størst sjanse for hekkende hubro, er også en sterk indikasjon på at hubroen ikke har tilhold her i 2020.

Har det vært hekkeplass for hubro på Stadsøya tidligere? Det er vanskelig å svare sikker på det. For hundre år siden var hubro forholdsvis vanlig i Norge (Hagen 1952), så det kan ikke utelukkes at Stadsøya ble brukt som hekkeplass da. Det er liten sjanse for at en eventuell hekkeplass var på vestre del av Stadsøya (Figur 2), ingen hekkeplass er kjent, heller ikke fra gammelt av som jeg er blitt informert om, men hubro er i alle fall observert på Stadsøya (Figur 3).

Det er mulig at hubro finnes i nærområdet, men det kan bli meget tidkrevende å finne ut hvor den eventuelt har tilhold. Det er heller ikke en del av oppdraget denne gang. Om hubro, eller andre fuglearter, skulle oppsøke akvakulturanlegget som nå planlegges, vil jeg på generelt grunnlag anbefale at Emilsen fisk AS bruker de beste fuglenett og setter opp disse på best mulig måte slik at antall fugl som setter seg fast i nettene holdes på et minimum. Jeg finner mange døde og halvdøde fugler som har satt seg fast i nettene til akvakulturanlegg, spesielt gråmåker men også andre arter, og hubro spiser en god del gråmåke.

6. Litteratur

- Hagen, Y. (1952) Rovfuglene og viltpleien. *Universitetsforlaget*, **2**, 622 p.
- Miljødirektoratet (2018) Nasjonal ramme for vindkraft 2017–2018. Faggrunnlag fugl. *Notat fra Miljødirektoratet til NVE*.
- Penteriani, V. & Del Mar Delgado, M. (2019) *The eagle owl*. T & AD Poyser.
- Øien, I.J., Heggøy, O., Schimmings, P., Aarvak, T., Jacobsen, K.-O., Oddane, B., Ranke, P.S. & Steen, O.F. (2014) Status for hubro i Norge. *NOF-rapport 2014-8*, pp. 71.